

Prešov je lídrom komunitnej energetiky na Slovensku

Mesto Prešov pokračuje v budovaní Energetickej skupiny mesta Prešov (ESMPO) a hodnotí prvé výsledky projektu zdieľania elektrickej energie vyrobenej z fotovoltických zdrojov. V tejto chvíli vyrábajú zelenú energiu už tri školské objekty, ktoré okrem svojej potreby zásobujú energiou aj ďalších 10 mestských budov. Prešov sa tak v tejto téme stáva lídrom medzi slovenskými mestami. Projekt realizuje mesto Prešov v spolupráci s Rozvojovou implementačnou agentúrou mesta Prešov (RIA, n. o.) a nadväzuje na dlhodobú energetickú modernizáciu školských a verejných budov. Po roku fungovania sa ESMPO stáva jedným z prvých príkladov praktického využívania zdieľanej energetiky na úrovni samosprávy na Slovensku. „Pred rokom sme vytvorili energetickú skupinu s cieľom efektívnejšie hospodáriť s energiou, ktorú si mesto samo vyrobí. Dnes už vidíme konkrétne výsledky a zároveň máme pripravený plán ďalšieho rozširovania siete fotovoltických zdrojov. Školy vnímam ako prirodzené centrá mestského života a zároveň ako stabilné objekty s veľkým potenciálom pre výrobu obnoviteľnej energie. Našou ambíciou je, aby energia vyrobená na školách pomáhala znižovať náklady aj v ďalších mestských budovách,“ uviedol primátor mesta Prešov František Ol'ha. Školy ako srdce komunitnej energetiky Pilotným zdrojom celej skupiny bola MŠ Bratislavská, ktorá predstavovala prvý výrobný bod energetickej skupiny mesta. Elektrina vyrobená z fotovoltických panelov v prvej fáze pokrýva spotrebu samotnej školy a následne sa prebytočná energia využije jej zdieľaním v ďalších objektoch zapojených v rámci skupiny. „Princípom energetickej skupiny je efektívne zdieľanie vyrobenej energie medzi mestskými budovami. V praxi to znamená, že energia, ktorá sa najmä počas víkendov a prázdnin alebo mimo vyučovania nevyužije priamo v škole, môže byť presmerovaná do ďalších objektov v správe mesta, ktoré ju v danom čase efektívne využijú“ vysvetlil riaditeľ RIA, n. o., Jaroslav Adamkovič. Energetická skupina mesta Prešov aktuálne združuje tri výrobné fotovoltické zdroje a desať odberných miest, do ktorých prúdi elektrická energia, ktorú samotné zdroje nedokážu spotrebovať. Do systému sú zapojené mestské budovy na Jarkovej 24 a 26, budova na Hlavnej 73, zariadenie pre seniorov Náruč a viaceré školské objekty. Výrobnú časť skupiny aktuálne tvoria: MŠ Bratislavská – 10 kWp, ZŠ Bajkalská – 97,74 kWp, MŠ Márie Podhájeckej - 16 kWp Celkový inštalovaný výkon mestských fotovoltických zdrojov dosahuje 123,74 kWp, čo predstavuje významný krok pri budovaní energetickej sebestačnejších mestských budov. Prvé výsledky Tri aktuálne inštalované fotovoltické zdroje môžu ročne vyrobiť približne 130 MWh elektriny. Predpokladaná ročná výroba jednotlivých zdrojov predstavuje: MŠ Bratislavská – 10,50 MWh, ZŠ Bajkalská – 102,63 MWh, MŠ Márie Podhájeckej – 16 MWh. Pri cene elektriny 106 €/MWh predstavuje orientačná hodnota tejto energie približne 13 800 eur ročne. Takéto množstvo elektriny zodpovedá približne ročnej spotrebe 43 až 59 bežných domácností, v závislosti od ich spotreby. Plán: 640 kWp do rokov 2028 – 2029 Mesto zároveň pripravuje ďalšie fotovoltické zdroje na školských a mestských objektoch. Po ich postupnom zapojení by mal celkový výkon siete dosiahnuť približne 640 kWp. Pri takomto výkone môže sieť ročne vyrobiť približne 672 000 kWh elektriny, teda približne 672 MWh. „V horizonte najbližších rokov chceme vytvoriť funkčný mestský energetický dispečing a rozšíriť túto energetickú skupinu založenú na vlastnej výrobe elektriny. Postupne plánujeme pripájať ďalšie fotovoltické zdroje a rozširovať tak možnosti výroby pre samospotrebu objektov a zdieľania prebytkov vyrobenej elektrickej energie medzi jednotlivými budovami v správe mesta,“ doplnil Jaroslav Adamkovič. Pri plnom zapojení všetkých pripravovaných zdrojov by hodnota vyrobenej elektriny dosiahla približne 71 000 eur ročne. Denná výroba by predstavovala približne 1 840 kWh elektriny. Takéto množstvo energie zodpovedá približne ročnej spotrebe 130 až 270 domácností alebo približne spotrebe 3 až 7 školských budov v závislosti od ich veľkosti a energetickej náročnosti. Od energoopatrení k systémovému riešeniu Projekt zdieľanej energie nadväzuje na rozsiahlu energetickú modernizáciu školských budov realizovanú mestom a RIA od roku 2024. Rýchle energetické opatrenia sa uskutočnili na MŠ Jurkovičova, MŠ Zemplínska, MŠ Budovateľská a ZŠ Bajkalská. Aktuálne prebiehajú práce na MŠ ČsA a ZŠ Važecká, pričom rozsiahle rekonštrukcie čakajú ZŠ ČsA, ďalšie tri materské školy a ZUŠ Októbrová. Ďalším krokom bude budovanie mestského energodispečingu, ktorý umožní monitorovať výrobu, spotrebu a distribúciu energie v reálnom čase a efektívne riadiť energetické toky medzi jednotlivými objektmi. Energetika ako súčasť vzdelávania Projekt má aj významný vzdelávací rozmer. Žiaci a pedagógovia môžu priamo sledovať výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov a jej využitie v každodennej prevádzke školy. „Energetická modernizácia škôl nie je len technickou investíciou. Ide predovšetkým do vzdelávania. Je to príležitosť ukázať mladým ľuďom, že fotovoltické články a využívanie solárnej energie nie je iba teóriou, prípadne exkluzivitou veľkých firiem, či

pár domácností. Na výrobe zelenej energie sa vie podieľať pokojne aj ich škola a pozitívne dopady, praktické využitie solárnej energie majú možnosť vidieť každý deň. Je dôležité mladým ľuďom ukázať, že sa to dá a že v téme využívania alternatívnych zdrojov energie dokáže byť lídrom aj škola a mesto v ktorom vyrastajú,“ doplnil primátor František Ol’ha., „Projekt prirodzene dopĺňa vzdelávací koncept Škola na ceste zmeny, ktorého cieľom je vytvárať prostredie pre vzdelávanie 21. storočia prostredníctvom moderného obsahu, kvalitnej infraštruktúry a inovatívnych riešení,“ uzavrela vedúca Odboru školstva, kultúry a cestovného ruchu MsÚ v Prešove Veronika Kmetóny Gazdová